

MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN
BESTUUR DER WEGEN
Verkeerstechnische Dienst

ALGEMENE OMZENDBRIEF
NOPENS DE WEGSIGNALISATIE

Tekst

DEEL II : VERKEERSBORDEN
HOOFDSTUK A : GEVAARSBORDEN

MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN
BESTUUR DER WEGEN
Verkeerstechnische Dienst

ALGEMENE OMZENDBRIEF
NOPENS DE WEGSIGNALISATIE

Tekst

DEEL II : VERKEERSBORDEN
HOOFDSTUK A : GEVAARSBORDEN

DEEL II.

=====

HOOFDSTUK A. GEVAARSBORDEN.

=====

A.1. PLAATSING DER GEVAARSBORDEN.

A.2. OPSOMMING EN GEBRUIK DER GEVAARSBORDEN.

A.3. AFMETINGEN DER GEVAARSBORDEN.

A.1. PLAATSING DER GEVAARSBORDEN.

De gevaarsborden worden rechts geplaatst ; wanneer de plaatsgesteldheid het niet toelaat mogen zij evenwel boven de rijbaan geplaatst worden. Zij mogen herhaald worden op plaatsen waar het verkeer het rechtvaardigt. Op autosnelwegen worden in principie de gevaarsborden links herhaald.

Met uitzondering van de verkeersborden "A 45" en "A 47" die aan of in de onmiddellijke nabijheid van de overweg geplaatst worden, worden langs de gewone wegen de gevaarsborden aangebracht op ongeveer 150 m afstand van de gevaarlijke plaats.

In bijzondere omstandigheden mogen zij evenwel op een kleinere of grotere afstand dan 150 m aangebracht worden ; in dit geval wordt bij benadering de afstand tussen het verkeersbord en de gevaarlijke plaats op een onderbord van het type Ia (zie deel II - Hoofdstuk G) aangeduid.

Op autosnelwegen worden de gevaarsborden op ongeveer 300 m afstand van de gevaarlijke plaats aangebracht ; de afstand "300 m" wordt op een onderbord vermeld.

De lengte van een gevaarlijk gedeelte van de openbare weg kan aangeduid worden door een onderbord van het type II (zie deel II - Hoofdstuk G).

A.2. OPSOMMING EN GEBRUIK DER GEVAARSBORDEN.

---

1. Verkeersborden "A 1a" tot "A 1d". - Gevaarlijke bocht (platen 1/A tot 4/A).

Plaat 1/A geeft een bocht naar links weer (verkeersbord "A 1a").

Plaat 2/A geeft een bocht naar rechts weer (verkeersbord "A 1b").

Plaat 3/A geeft een dubbele bocht of opeenvolging van meer dan twee bochten, de eerste naar links, weer (verkeersbord "A 1c").

Plaat 4/A geeft een dubbele bocht of opeenvolging van meer dan twee bochten, de eerste naar rechts, weer (verkeersbord "A 1d").

Het symbool wordt gekozen volgens de plaatsgesteldheid.

Mogen slechts gesignaleerd worden de bochten die onverwacht opduiken of de bochten die met een gevoelige snelheidsvermindering moeten genomen worden.

De plaatsingsafstand van dit verkeersbord wordt gemeten vanaf het begin van de bocht (plaat 5/A).

In geval van opeenvolgende bochten, wordt dit verkeersbord slechts vóór de eerste bocht geplaatst ; een onderbord van het type II (zie deel II - Hoofdstuk G) vermeldt dan de lengte van het bochtig vak (plaat 5/A).

De bochten die zeer gevaarlijk zijn niet tegenstaande de gevoelige snelheidsvermindering mogen zijdelings afgebakend worden met horizontale afbakeningsborden (zie deel VI).

Indien in opeenvolgende bochten een bocht voorkomt met slechtere geometrische karakteristieken dan de voorgaanden, mag deze bocht bovendien zijdelings afgebakend worden met horizontale afbakeningsborden (zie deel VI).

Het is aangeraden deze verkeersborden links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

2. Verkeersborden "A 3". - Gevaarlijke daling (plaat 6/A).

3. "A 5". - Steile helling (plaat 7/A).

Mogen slechts gesignaleerd worden de rijbanen met een daling of helling van ten minste 7 %.

4. Verkeersborden "A 7a" tot "A 7c". - Rijbaanversmalling (platen 8/A tot 10/A).

Het symbool wordt gekozen volgens de plaatsgesteldheid.

Mogen slechts gesignaleerd worden de rijbaanversmallingen van ten minste 1,00 m, die gevaarlijk zijn voor het verkeer. Indien deze versmallingen de omvang van een rijstrook hebben, moeten zij gesignaleerd worden ; een onderbord van het type IX (zie deel II - Hoofdstuk G) moet onder dit verkeersbord worden geplaatst.

Het is aangeraden deze verkeersborden links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

5. Verkeersbord "A 9". - Beweegbare brug (plaat 11/A).
6. Verkeersbord "A 11". - Uitweg op een kaai of een oever (plaat 12/A).
7. Verkeersbord "A 13". - Uitholling overdwars of ezelsrug (plaat 13/A).

Mogen slechts gesignaleerd worden de uithollingen overdwars of ezelsruggen die met een gevoelige snelheidsvermindering moeten genomen worden.

Het is aangeraden dit verkeersbord links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

8. Verkeersbord "A 15". - Glibberige rijbaan (plaat 14/A).

Door dit verkeersbord mogen alleen de plaatsen worden aangekondigd, waar de rijbaan in haar normale staat als glibberig bekend staat.

De plaatsen van een rijbaan die ingevolge bijzondere omstandigheden dikwijls glibberig worden in de loop van het jaar, mogen slechts worden aangekondigd door dit verkeersbord met een onderbord van het type III (zie deel II - Hoofdstuk G) : bijvoorbeeld door "BIJ NAT WEGDEK".

De plaatsen van een rijbaan die alleen ingevolge seizoenomstandigheden glibberig worden, mogen slechts worden aangekondigd door verkeersborden die wegneembaar of opvouwbaar zijn, of die slechts zichtbaar worden wanneer de oorzaak van de glibberige staat van de rijbaan die het aanduidt, zich kan voordoen. Een onderbord van het type III (zie deel II - Hoofdstuk G) vult het verkeersbord aan : bijvoorbeeld symbool "Ijzel", "BLADERVAL", "BIETEN", enz...

Dit verkeersbord aangevuld met een onderbord van het type II en eventueel met een onderbord van het type III (zie deel II - Hoofdstuk G) kan herhaald worden na elk kruispunt of indien de afstand tussen twee opeenvolgende kruispunten meer dan 500 m bedraagt.

Het is aangeraden dit verkeersbord links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

9. Verkeersbord "A 17". - Kiezelprojectie (plaat 15/A).

Dit verkeersbord met een onderbord van het type II (zie deel II - Hoofdstuk G) kan herhaald worden na elk kruispunt of indien de afstand tussen twee opeenvolgende kruispunten meer dan 500 m. bedraagt.

Het is aangeraden dit verkeersbord links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

10. Verkeersbord "A 19". - Vallende stenen (plaat 16/A).

11. Verkeersbord "A 21". - Oversteekplaats voor voetgangers (plaat 17/A).

Moeten gesignaleerd worden de oversteekplaatsen voor voetgangers op rijbanen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 60 km/u.

Dit verkeersbord wordt niet geplaatst wanneer er een verkeersbord "A 23" is of een oversteekplaats voor voetgangers die beschermd wordt door driekleurige verkeerslichten.

Wanneer er redenen zijn om een oversteekplaats voor voetgangers te signaleren op een rijbaan, waar de hoogste toegelaten snelheid niet hoger is dan 60 km/u wordt het verkeersbord "F 49" (zie deel II - Hoofdstuk F) en niet het verkeersbord "A 21" geplaatst.

Buiten de bebouwde kommen is het aangeraden het verkeersbord "A 21" links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

12. Verkeersbord "A 23". - Plaats waar speciaal veel kinderen komen (plaat 18/A).

Moet gesignaleerd worden de nadering van de scholen en van de speelpleinen waar speciaal veel kinderen komen.

Als speelplein moet worden aangezien alle plaatsen die als zodanig ingericht zijn.

Buiten de bebouwde kommen is het aangeraden dit verkeersbord links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

13. Verkeersbord "A 25". - Oversteekplaats van fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen of plaats waar die bestuurders van een fietspad op de rijbaan komen (plaat 19/A).

Moeten gesignaleerd worden de plaatsen waar buiten de kruispunten de fietsers en de bestuurders van tweewielige bromfietsen verplicht zijn de rijbaan over te steken of het fietspad te verlaten om de rijbaan op te rijden (plaat 20/A).

Buiten de bebouwde kommen is het aangeraden dit verkeersbord links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

14. Verkeersbord "A 27". - Doortocht van groot wild (plaat 21/A).

Mogen slechts gesignaleerd worden de rijbaanvakken waar regelmatig groot wild (herten, reebokken, everzwijnen) oversteekt.

15. Verkeersbord "A 29". - Doortocht van vee (plaat 22/A).

Mogen slechts gesignaleerd worden de plaatsen, die zich onverwacht voordoen, waar het vee regelmatig oversteekt.

16. Verkeersbord "A 31". - Werken (plaat 23/A).

De signalisatie van werken wordt beschreven in deel V.

17. Verkeersbord "A 33". - Verkeerslichten (plaat 24/A).

Buiten de bebouwde kommen moeten gesignaleerd worden de driekleurige verkeerslichten die, wegens de plaatsgesteldheid, door de weggebruikers niet kunnen gezien worden vanop een afstand van ongeveer 150 m.

Wanneer die verkeerslichten kunnen gezien worden vanop een grotere afstand dan 150 m, mag dit verkeersbord slechts uitzonderlijk worden gebruikt.

Het is aangeraden dit verkeersbord links te herhalen op een rijbaanvak waar geen inhaalverbod van kracht is.

18. Verkeersbord "A 35". - Overtocht van vliegtuigen op geringe hoogte (plaat 25/A).

Mogen slechts gesignaleerd worden de rijbaanvakken, die overvlogen worden door vliegtuigen op geringe hoogte, gelegen in de omgeving van een vliegveld of van een luchthaven.

Moeten gesignaleerd worden de rijbaanvakken die in scheer- vlucht door vliegtuigen worden overvlogen gedurende hun start of hun landing terwijl tijdens de overtocht de kans om in botsing te komen met voertuigen of deze te hinderen groot is. Niet alleen wordt dit verkeersbord geplaatst maar ook dienen de volgende maatregelen in gemeen overleg tussen de betrokken besturen (Ministerie van Verkeerswezen : Bestuur van het Vervoer, Regie van de Luchtwegen - Ministerie van Landsverdediging : Luchtmacht - de wegbeheerder onder wiens bevoegdheid de weg ressorteert) na schouwing ter plaatse, getroffen te worden (plaat 26/A) :

- het verkeersbord "A 35" wordt geplaatst op ongeveer 150 m afstand van het begin van de gevaarszone nl. het rijbaanvak dat door de vliegtuigen in scheervlucht wordt overvlogen.
De lengte van de gevaarszone wordt aangeduid door een onderbord van het type II (zie deel II - Hoofdstuk G). Op deze plaats wordt een verkeersknipperlicht (een alleen geplaatst licht) aangebracht ; dit verkeersknipperlicht mag verbonden worden met het verkeersbord "A 35" indien dit laatste inwendig verlicht wordt ;
- een driekleurig verkeerslicht wordt ter plaatse van de gevaarszone aangebracht. Dit verkeerslicht bevat van boven naar onder :
  - een rood licht ;
  - een vast oranje-geel licht dat eveneens op knipperlicht kan ingesteld worden ;
  - een groen licht ;
  - in de gevaarszone worden verkeersborden "E 3" (zie deel II - Hoofdstuk E) geplaatst en aangevuld met witte borden met zwarte pijl (zie deel II - Hoofdstuk E). De uitgestrektheid van de gevaarszone moet in ieder bijzonder geval worden bepaald.

Voordat het verkeer op de rijbaan moet worden gestremd, worden de verkeerslichten in werking gesteld. Het oranje-gele licht van het driekleurig verkeerslicht aangebracht ter plaatse van de gevaarszone knippert gedurende 20 tot 30 seconden ; daarna brandt het vast oranje-geel licht gedurende ongeveer 5 tot 7 seconden en vervolgens het rood licht. Wanneer het rijbaanvak voor het verkeer opnieuw kan worden vrijgegeven, gaat het rode licht uit en terzelfder tijd gaat het groene licht aan voor een duur van 20 tot 30 seconden.

Op de Rijkswegen worden de verkeersborden door en op kosten van het Ministerie van Openbare Werken geplaatst. De verkeerslichten worden op kosten van de beheerder van het vliegveld of van de luchthaven geplaatst. Al de gebruikte verkeerstekens voldoen aan de voorschriften van de Algemene Omzendbrief nopens de Wegsignalisatie en van het type-lastenkohier 400 - deel 400.G.01. De verkeerslichten mogen enkel bij onmiddellijk en werkelijk gevaar branden en het gebruik ervan dient zoveel mogelijk beperkt.

19. Verkeersbord "A 37". - Zijwind (plaat 27/A).

Moeten gesignaleerd worden de rijbaanvakken waarop dikwijls een sterke zijwind waait en waar een windzak aangebracht is.

20. Verkeersbord "A 39". - Verkeer toegelaten in beide richtingen na een gedeelte van de rijbaan met éénrichtingsverkeer (plaat 28/A).

Moet gesignaleerd worden elk rijbaanvak dat normaal bestemd is voor éénrichtingsverkeer wanneer die rijbaan er tijdelijk opengesteld is voor het verkeer in de twee richtingen ; een onderbord van het type II (zie deel II - Hoofdstuk G) duidt de lengte van het vak aan.

21. Verkeersbord "A 41". - Overweg met slagbomen (plaat 29/A).

Moeten gesignaleerd worden de overwegen voorzien van volledige of gedeeltelijk slagbomen (cfr. koninklijk besluit betreffende de veiligheidsinrichtingen en de signalisatie van overwegen en betreffende het verkeer op spoorwegen en aanhorigheden).

22. Verkeersbord "A 43". - Overweg zonder slagbomen (plaat 30/A).

Moeten gesignaleerd worden de overwegen die niet uitgerust zijn met slagbomen, met uitzondering van de volgende overwegen (cfr. koninklijk besluit betreffende de veiligheidsinrichtingen en de signalisatie van overwegen en betreffende het verkeer op spoorwegen en aanhorigheden) :

- de overweg gelegen op een kruispunt waar verkeerslichten zijn geplaatst of waar de weg waarop het spoor gelegen is, voorzien is van het verkeersbord "B 9" of "B 15" ;
- in de bebouwde kommen de overweg gelegen op een kruispunt ;
- de overweg gelegen op een niet op een kruispunt gelegen dwarsverbinding tussen twee rijbanen.

23. Verkeersbord "A 45". - Overweg voor enkel spoor (plaat 31/A).

24. "A 47". - Overweg voor twee of meer sporen (plaat 32/A).

Deze verkeersborden worden niet geplaatst aan de overwegen van de vijfde categorie (cfr. koninklijk besluit betreffende de veiligheidsinrichtingen en de signalisatie van overwegen en betreffende het verkeer op spoorwegen en aanhorigheden).

Ingevolge het hierboven vermeld koninklijk besluit is het de uitbater van de spoorweg die instaat voor de plaatsing, het onderhoud en de vernieuwing van de signalisatie aan de overwegen.

25. Verkeersbord "A 49". - Kruising van een openbare weg door een of meer in de rijbaan aangelegde sporen (plaat 33/A).

26. Verkeersbord "A 51". - Gevaar dat niet door een speciaal symbool wordt aangeduid (plaat 34/A).

Een onderbord van het type III (zie deel II - Hoofdstuk G) duidt de aard van het gevaar aan.

Dit verkeersbord wordt slechts geplaatst wanneer geen ander gevaarsbord kan gebruikt worden.

Op een onderbord van het type III mogen onder andere de volgende vermeldingen voorkomen :

- symbool "Fabriek" ;
- symbool "Ijzel" ;
- MIST ;
- VERVORMD WEGDEK ;
- SPOORVORMING ;
- ZACHTE BERM ;
- STEENGROEVE ;
- UITRIT VRACHTWAGEN.

Voor de bovenvermelde gevaren mogen geen andere vermeldingen voorkomen op de onderborden.

A.3. AFMETINGEN DER GEVAARSBORDEN.

In de bebouwde kommen hebben de gevaarsborden normaal een zijde van ongeveer 0,90 m. Deze afmeting mag tot 0,70 m verminderd worden en in bijzondere gevallen tot 0,40 m, indien de plaatselijke omstandigheden het vereisen.

Buiten de bebouwde kommen hebben de gevaarsborden normaal een zijde van ongeveer :

- 1,10 m op autosnelwegen, op autowegen en op wegen met ten minste vier rijstroken ;
- 0,90 m op wegen met minder dan vier rijstroken.

Deze afmetingen mogen verminderd worden tot 0,70 m en in zeer bijzondere gevallen tot 0,40 m, indien de plaatselijke omstandigheden het vereisen.